

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES LAILAS MEDINAS
SECINĀJUMI,
sniegti 2023. gada 28. septembrī¹

Apvienotās lietas C-309/22 un C-310/22

Pesticide Action Network Europe (PAN Europe)

pret

College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden,
 piedaloties:

Adama Registrations BV (Adama),
BASF Nederland BV

(*College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administratīvā sociālekonomisko lietu apelācijas tiesa, Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesību aktu tuvināšana – Regula (EK) Nr. 1107/2009 – Augu aizsardzības līdzekļu laišana tirgū – Novērtēšana atļaujas piešķiršanas nolūkos – Kritēriji – Endokrīni disruptīvas īpašības – Regula (ES) 2018/605 – Pārejas režīms – Kritēriju piemērošana nepabeigtajām procedūrām – Pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas – Zinātnes un tehnikas atziņas pieteikuma iesniegšanas vai lēmuma pieņemšanas laikā – Piesardzības princips

1. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administratīvā sociālekonomisko lietu apelācijas tiesa, Nīderlande) lūdz interpretēt Regulas (ES) 2018/605² 2. pantu, Regulas (EK) Nr. 1107/2009³ 4. panta 1. un 3. punktu un 29. panta 1. punkta e) apakšpunktu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 47. pantu.

2. Eiropas Vides aģentūra (EVA) ir norādījusi, ka “[augu aizsardzības līdzekļu (pesticīdu)] piesārņojums veicina bioloģiskās daudzveidības zudumu Eiropā. Tā dēļ būtiski samazinās kukaiņu populācija, tādējādi ir apdraudēta to izšķirīgi svarīgā loma pārtikas ražošanā” un “ķīmisko pesticīdu ietekme uz cilvēku ir saistīta ar hroniskām slimībām, piemēram, vēzi, un sirds, elpceļu un neiroloģiskām slimībām”⁴. Izskatāmās lietas ir svarīgas tāpēc, ka tās izvirza jautājumu, vai dalībvalstīm saistībā ar augu aizsardzības līdzekļu atļauju izdošanu būtu jābūt iespējai ņemt vērā jaunākās zinātnes un tehnikas atziņas par to, kā šie augu aizsardzības līdzekļi ietekmē mūsu dzīvi.

¹ Oriģinālvaloda – angļu.

² Komisijas Regula (2018. gada 19. aprīlis), ar ko groza Regulas (EK) Nr. 1107/2009 II pielikumu, aprakstot zinātniskus kritērijus endokrīni disruptīvu īpašību noteikšanai (OV 2018, L 101, 33. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV 2009, L 309, 1. lpp.).

⁴ EVA brīfings “How pesticides impact human health and ecosystems in Europe” [“Kā pesticīdi ietekmē cilvēka veselību un ekosistēmas Eiropā”], 2023. gada 26. aprīlis.

3. Saskaņā ar Eiropas Savienības zaļā kursa rīcības plānu (jo īpaši stratēģiju “No lauka līdz galdam”) Savienības mērķis šajā ziņā ir līdz 2030. gadam par 50 % samazināt ķīmisko augu aizsardzības līdzekļu izmantošanu, lai “nodrošinātu taisnīgu, veselīgu un vidi saudzējošu pārtikas sistēmu”. Saiknē ar šo jāatzīmē, ka 2018. gadā saskaņā ar Eiropas Parlamenta aplēsēm visā Eiropas Savienībā bija atļauti un tirgoti līdz pat 500 dažādiem augu aizsardzības līdzekļiem (pesticīdiem)⁵. Šādā kontekstā mēģināšu aplūkot jautājumus, kas uzdoti šajos lūgumos sniegt prejudiciālu nolēmumu.

4. Pirmo prasību pamatlietā (lieta C-309/22) *Pesticide Action Network Europe* (turpmāk tekstā – “*PAN Europe*”) cēla pret *College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden* (Augu aizsardzības līdzekļu un biocīdu apstiprināšanas padome, Nīderlande; turpmāk tekstā – “*CTB*”) saistībā ar to, ka *CTB* bija noraidījusi *PAN Europe* iesniegumu, ar kuru tā apstrīd *CTB* lēmumu atļaut laist Nīderlandes tirgū augu aizsardzības līdzekli *Pitcher*, kura sastāvā ir darbīgā viela fludioksonils.

5. Otro prasību pamatlietā (lieta C-310/22) *PAN Europe* cēla pret *CTB* saistībā ar to, ka *CTB* bija noraidījusi *PAN Europe* iesniegumu, ar kuru tā apstrīd *CTB* lēmumu atļaut laist Nīderlandes tirgū augu aizsardzības līdzekli *Dagonis*, kura sastāvā ir darbīgā viela difenokonazols.

6. Šo lietu konteksts ir tāds, ka abu augu aizsardzības līdzekļu – gan *Pitcher*, gan *Dagonis* – darbīgajām vielām, iespējams, ir endokrīni disruptīvas īpašības. Endokrīnie disruptori šobrīd rada lielu satraukumu, un tie ir plašu diskusiju tēma. Ir uzkrāts liels pierādījumu kopums, kas liecina, ka dažas vielas (gan dabiskas, gan mākslīgas) ietekmē hormonu darbību organismā un tām ir disruptīva ietekme. Tomēr vēl joprojām nav atrisinātas būtiskas problēmas, jo īpaši tāpēc, ka ir grūti novērtēt, kāda tieši ir endokrīni disruptīvo ķīmisko vielu ietekme uz cilvēku un citu organismu slimībām. Šo ķīmisko vielu, kas ir daudzu ikdienā lietoto līdzekļu sastāvā, ķīmiskā struktūra līdzinās organismā dabiski ražoto hormonu ķīmiskajai struktūrai; nonākot saskarē ar hormonu sistēmu, šīs vielas var sagraut tās pareizu darbību⁶.

7. Ņemot to vērā, Tiesa ir aicināta lemt, kā sadalīt to iestāžu kompetenci, kas saskaņā ar Regulu Nr. 1107/2009 ir iesaistītas augu aizsardzības līdzekļu atļauju piešķiršanā, jo īpaši par jautājumiem, vai un kā šajā atļauju piešķiršanas procesā būtu jāņem vērā jaunākās zinātnes un tehnikas atziņas.

8. Visbeidzot, vēlos vērst uzmanību, ka šīs lietas ir saistītas ar lietu C-308/22 *PAN Europe (Closer)*, kurā prejudiciālu jautājumu ir uzdevusi tā pati valsts tiesa. Šodien tiek sniegti mani secinājumi arī minētajā lietā, un abi secinājumi būtu jāskata kopā.

⁵ Eiropas Parlaments, Ziņojums par Savienības pesticīdu atļaušanas procedūru (2018/2153 (INI)), 14. lpp. (2018. gada 18. decembris).

⁶ Eiropas Parlaments (Dinu, A.), “Endocrine Disruptors: An Overview of Latest Developments at European Level in the Context of Plant Protection Products”, Brisele, Eiropas Parlamenta Izpētes dienests, 2019, 5. un 42. lpp. Skat. arī Kalofiri, P., Balias, G., Tekos, F., “The EU endocrine disruptors regulation and the glyphosate controversy”, *Toxicology Reports*, 8. sēj., 2021, 1193.–1199. lpp.

I. Īss pamatlītas faktu un procedūras izklāsts un prejudiciālie jautājumi

A. Lieta C-309/22 (par Pitcher)

9. Augu aizsardzības līdzeklis *Pitcher* ir profesionālai lietošanai paredzēts fungicīds⁷, kuru izmanto noteiktu puķu sīpolu un gumu apstrādei, tos iemērcot, un noteiktu daudzgadīgu un puķu kultūru apstrādei. Tā sastāvā ir darbīgo vielu fludioksonila un folpeta maisījums, kā arī septiņas papildvielas.

10. Laikā, kad tika sagatavots lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, fludioksonila kā Eiropas Savienībā apstiprinātas darbīgas vielas derīguma termiņš bija pagarināts līdz 2022. gada 31. oktobrim⁸. Arī folpeta kā Eiropas Savienībā apstiprinātas darbīgas vielas derīguma termiņš bija pagarināts līdz 2022. gada 31. jūlijam⁹.

11. Kā norāda iesniedzējtiesa, *laikā, kad norisinājās pamatlīetā aplūkotie fakti*, vēl nebija pieņemts lēmums par pieprasījumiem atjaunināt šo darbīgo vielu apstiprinājumus.

12. Augu aizsardzības līdzekli “atļauj tikai tad, ja [tostarp] tā darbīgās vielas [...] ir apstiprināt[as]”¹⁰.

13. 2015. gada 15. septembrī *Adama Registrations BV* (turpmāk tekstā – “*Adama*”) Nīderlandē iesniedza pieteikumu izsniegt pirmo tirdzniecības atļauju *Pitcher*.

14. Ar 2019. gada 4. oktobra lēmumu *CTB* piešķīra *Pitcher* tirdzniecības atļauju Nīderlandē līdz 2021. gada 31. jūlijam.

15. *PAN Europe* iesniegumu par šā lēmuma apstrīdēšanu *CTB* noraidīja ar 2020. gada 2. septembra lēmumu.

16. Tāpēc *PAN Europe* cēla prasību iesniedzējtiesā *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administratīvā sociālekonomisko lietu apelācijas tiesa), lūdzot atcelt šo lēmumu.

⁷ Saskaņā ar EVA definīciju fungicīdi ir: “Ķīmiskas vielas, ko izmanto, lai iznīcinātu sēnītes, kas ierosina augu slimības, piemēram, puvi uzglabāšanas laikā, dēstu slimības, sakņu kakla puvi, fuzariālo viti, lapu bakteriālo iedegu, rūsu, isto un neisto miltrasu un vīrusu slimības, vai lai aizkavētu šo sēnīšu attīstību. Slimības var kontrolēt, agrīni un pastāvīgi apstrādājot ar izvēlētiem fungicīdiem, kas nogalina patogēnus vai ierobežo to attīstību.”

⁸ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/1449 (2021. gada 3. septembris), ar ko attiecībā uz apstiprinājuma termiņu pagarināšanu darbīgajām vielām 2-fenilfenolam (ieskaitot tādus tā sāļus kā nātrija sāls), 8-hidroksihinolinam, amidosulfuronam, bifenoksam, hlormekvatam, hlortoluronam, klofentezinam, klomazonam, cipermetrīnam, daminozīdam, deltametrīnam, dikambam, difenokonazolam, diflufenikānam, dimetahloram, etofēnproksam, fenoksapropam-P, fenpropidīnam, fludioksonilam, flufenacetam, fostiazātam, indoksakarbam, lenacilam, MCPA, MCPB, nikosulfuronam, parafinēļām, parafinēļai, penkonazolam, piklorāmam, propakvizafopam, prosulfokarbam, etil-kvizalofopam-P, tefuril-kvizalofopam-P, sēram, tetrakonazolam, trialātam, triflusulfuronam un tritosulfuronam groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 (OV 2021, L 313, 20. lpp.).

⁹ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/745 (2021. gada 6. maijs), ar ko attiecībā uz apstiprinājuma perioda pagarināšanu darbīgajām vielām alumīnija amonija sulfātam, alumīnija silikātam, beflubutamīdam, bentiavalīkarbam, bifenzātam, boskalīdam, kalcija karbonātam, kaptānam, oglekļa dioksīdam, cimoksanilam, dimetomorfam, etefonam, tējas koka ekstraktam, famoksadonam, tauku destilācijas atliekām, taukskābēm C7–C20, flumioksazinam, fluoksastrobīnam, flurhloridonam, folpetam, formetanātam, giberelskābei, giberelīniem, heptamaloksilglikānam, hidrolizētiem proteīniem, dzelzs sulfātam, metazahloram, metribuzīnam, milbemektīnam, *Paecilomyces lilacinus* celmam 251, fenmedifāmam, fosmetam, pīrimifosmetilam, augu eļļām / rapšu sēklu eļļām, kālija hidroģēnkarbonātam, propamokarbam, protiokonazolam, kvarca smiltīm, zivju eļļai, dzīvnieku vai augu izcelsmes repelentiem (pēc smaržas) / aitu taukiem, S-metolahloram, tainnās ķēdes lepidopterānferomoniem, tebukonazolam un urīnvielai groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 (OV 2021, L 160, 89. lpp.).

¹⁰ Skat. Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

17. Iesniedzējtiesai *PAN Europe* norāda, ka *CTB* esot kļūdījusies, piešķirot tirdzniecības atļauju *Pitcher* Nīderlandē, jo tā neesot novērtējusi *Pitcher* endokrīni disruptīvās īpašības, lai arī darbīgajai vielai fludioksonilam piemīt šādas īpašības. Kā norāda *PAN Europe*, lemjot par atļaujas piešķiršanu, *CTB* ir jānovērtē augu aizsardzības līdzekļa endokrīni disruptīvās īpašības, pamatojoties uz zinātnes un tehnikas atziņām laikā, kad tiek pieņemts lēmums par šo pieteikumu.

18. *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administratīvā sociālekonomisko lietu apelācijas tiesa), uzskatīdama, ka tai strīda atrisināšanai ir jāinterpretē Regulas 2018/605 2. pants un Regulas Nr. 1107/2009 4. panta 3. punkts un 29. panta 1. punkta e) apakšpunkts, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

- “1) Vai no Regulas 2018/605 2. panta, ņemot vērā arī Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunktu, skatītu kopā ar tās 4. panta 3. punktu, izriet, ka kompetentajai iestādei, nosakot endokrīni disruptīvās īpašības, ir jāpiemēro jaunie kritēriji arī novērtēšanas un lēmumu pieņemšanas procedūrās saistībā ar tādiem pieteikumiem par atļaujas piešķiršanu, par kuriem 2018. gada 10. novembrī vēl nebija pieņemts lēmums?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša: vai, ņemot vērā Regulas 2018/605 8. apsvērumu, kompetentajai iestādei ir jāaptur novērtēšanas un lēmumu pieņemšanas procedūras saistībā ar pieteikumiem par atļaujas piešķiršanu līdz brīdim, kad Eiropas Komisija būs sniegusi atzinumu par šīs regulas ietekmi uz Regulas Nr. 1107/2009 kārtībā vēl nepabeigtajām procedūrām?
- 3) Ja uz otro jautājumu tiek sniegta noliedzoša atbilde: vai kompetentā iestāde var veikt vērtējumu, pamatojoties vienīgi uz pieteikuma iesniegšanas brīdī zināmajiem datiem, pat ja šajā ziņā vērā ņemtās zinātnes un tehnikas atziņas apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī vairs nav aktuālas?”

B. Lieta C-310/22 (par *Dagonis*)

19. Augu aizsardzības līdzeklis *Dagonis* ir fungicīds, kas paredzēts tostarp īstās miltrasas un septoriozes apkarošanai. Tā sastāvā ir darbīgās vielas difenokonazols un fluksapiroksāds.

20. Difenokonazols ar Direktīvu 2008/69/EK no 2009. gada 1. janvāra ir iekļauts Direktīvas 91/414/EEK¹¹ I pielikumā¹². Pēc Regulas Nr. 1107/2009 stāšanās spēkā, tā kā difenokonazols bija iekļauts, tas nozīmēja, ka tam ir darbīgās vielas apstiprinājums saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 540/2011¹³. Difenokonazola apstiprinājuma derīguma termiņš ticis vairākkārtīgi pagarināts, tostarp ar Regulu 2021/1449, ar kuru šis derīguma termiņš pagarināts līdz 2022. gada 31. decembrim.

21. Iesniedzējtiesa norāda, ka Regulā (ES) 2015/408¹⁴ darbīgā viela difenokonazols ir norādīta kā aizstājamā viela.

¹¹ Padomes Direktīva (1991. gada 15. jūlijs) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (OV 1991, L 230, 1. lpp.).

¹² Komisijas Direktīva (2008. gada 1. jūlijs), ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414, lai tajā kā darbīgo vielu iekļautu klofentezīnu, dikambu, difenokonazolu, diflubenzuronu, imazakvīnu, lenacilu, oksadiazonu, piklorāmu un piriprosifēnu (OV 2008, L 172, 9. lpp.).

¹³ Komisijas Īstenošanas regula (2011. gada 25. maijs), ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 attiecībā uz darbīgo vielu sarakstu (OV 2011, L 153, 1. lpp.).

¹⁴ Komisijas Īstenošanas Regula (2015. gada 11. marts) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 1107/2009 attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū 80. panta 7. punkta īstenošanu un aizstājamo vielu saraksta izveidošanu (OV 2015, L 67, 18. lpp.).

22. Darbīgā viela fluksapiroksāds kā darbīgā viela apstiprināta – derīguma termiņš līdz 2022. gada 31. decembrim – ar Regulu (ES) Nr. 589/2012¹⁵, kas stājas spēkā 2013. gada 1. janvārī.

23. *BASF Nederland BV* (turpmāk tekstā – “*BASF*”) iesniedza pieteikumu, lai saņemtu atļauju *Dagonis* laišanai tirgū vairākās dalībvalstīs. Atļaujas pieteikums laišanai Nīderlandes tirgū iesniegts 2016. gada 22. janvārī.

24. Apvienotā Karaliste kā ziņotāja dalībvalsts attiecībā uz vidus zonu (kurā ietilpst Nīderlande) novērtēja atļaujas piešķiršanu augu aizsardzības līdzeklim *Dagonis*. Nīderlande bija attiecīgā dalībvalsts.

25. *CTB* ar 2019. gada 3. maija lēmumu *Dagonis* piešķir tirdzniecības atļauju Nīderlandē līdz 2020. gada 31. decembrim kartupeļu, zemeņu un dažādu dārzeņu, augu un ziedu apstrādei.

26. *PAN Europe* apstrīdēja šo lēmumu *CTB*.

27. Ar 2019. gada 13. novembra lēmumu, atzīdama, ka iesniegums par lēmuma apstrīdēšanu daļēji ir pamatots un daļēji nav pamatots, *CTB* apstiprināja 2019. gada 3. maija lēmumu, vienlaikus grozot tā motīvu daļu.

28. *PAN Europe* cēla prasību iesniedzējtiesā, lūdzot atcelt 2019. gada 13. novembra lēmumu.

29. Iesniedzējtiesā *PAN Europe* apgalvo, ka *CTB* lēmums atļaut *Dagonis* esot nepamatots, jo neesot ņemtas vērā *Dagonis* endokrīni disruptīvās īpašības, lai arī ir zināms, ka tā darbīgajai vielai difenokonazolam piemīt šādas īpašības, pamatojoties uz *BASF* sniegtajiem lietas materiāliem un sešiem pētījumiem, ko iesniedza *PAN Europe*.

30. Uzskatīdama ka strīda atrisināšanai ir nepieciešams interpretēt Savienības tiesības, *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administratīvā sociālekonomisko lietu apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai no Regulas Nr. 1107/2009 4. panta 1. punkta otrās daļas, skatītas kopā ar tās II pielikuma 3.6.5. punktu, izriet, ka, vērtējot pieteikumu par atļaujas piešķiršanu augu aizsardzības līdzeklim valsts līmenī, vairs nav jāvērtē darbīgās vielas iespējamās endokrīni disruptīvās īpašības?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša: vai tas nozīmē, ka zinātnes un tehnikas atziņas par endokrīni disruptīvām īpašībām, kas ir, piemēram, Regulu Nr. 283/2013 un 2018/605 pamatā, nav jāņem vērā, vērtējot atļaujas piešķiršanu augu aizsardzības līdzeklim? Kā minēto ietekmē Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētā prasība, ka šis vērtējums ir jāveic, ņemot vērā pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas?
- 3) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša: kādā veidā šādā gadījumā nevalstiska organizācija [*PAN Europe*] var izmantot efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli Hartas 47. panta izpratnē, lai apstrīdētu tiesā darbīgās vielas atļauju?

¹⁵ Komisijas Īstenošanas regula (2012. gada 4. jūlijs), ar ko apstiprina darbīgo vielu fluksapiroksādu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū un groza Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 540/2011 pielikumu (OV 2012, L 175, 7. lpp.).

- 4) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzīga: vai tas nozīmē, ka, vērtējot pieteikumu par atļaujas piešķiršanu, noteicoša nozīme ir jaunākajām zinātnes un tehnikas atziņām par šīm endokrīni disruptīvām īpašībām attiecīgajā brīdī?”

II. Par tiesvedību Tiesā

31. Rakstveida apsvērumus iesniedza *PAN Europe*, *BASF*, Čehijas, Grieķijas un Nīderlandes valdības, kā arī Eiropas Komisija. Tiesas sēde netika rīkota.

III. Izvērtējums

32. Pēc Tiesas lūguma šajos secinājumos pievērsīšos vienīgi pirmajam jautājumam katrā no šīm apvienotajām lietām.

A. *Ievads*

33. Iesniedzējtiesa lietā C-309/22 norāda, ka, lai atrisinātu pamatlietu, vispirms jāatbild uz prejudiciālo jautājumu, proti, vai ir jāizvērtē endokrīni disruptīvās īpašības, kad pieteikums atļaujas piešķiršanai augu aizsardzības līdzeklim tiek izskatīts valsts līmenī. Iesniedzējtiesa norāda, ka tā jau ir vērsusies Tiesā ar šo jautājumu lietā C-310/22.

34. Ja atbilde uz šo prejudiciālo jautājumu ir apstiprinoša, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai no Regulas 2018/605 2. panta izriet, ka kompetentajai iestādei ir jāpiemēro jaunie endokrīni disruptīvo īpašību noteikšanas kritēriji arī novērtēšanas un lēmumu pieņemšanas procedūrās saistībā ar tādiem pieteikumiem par atļaujas piešķiršanu, par kuriem 2018. gada 10. novembrī (datumā, no kura sāk piemērot šo regulu) vēl nebija pieņemts lēmums, ņemot vērā arī Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunktu, skatot to kopsakarā ar tās 4. panta 3. punktu. Pieteikums atļaujas piešķiršanai līdzeklim *Pitcher* tika iesniegts pirms šā datuma (2015. gada 15. septembrī), un *CTB* par to lēmumu pieņēma pēc šā datuma (2019. gada 4. oktobrī). Tāpēc Regula 2018/605 kļuva piemērojama laikā, kad pieteikums joprojām vēl bija izskatīšanā.

35. Uzskatu, ka minētais “prejudiciālais” jautājums lietā C-309/22, kas atbilst pirmajam jautājumam lietā C-310/22, un pirmais jautājums lietā C-309/22 ir jāanalizē kopā.

36. Tālab, lai atrisinātu šo lietu, Tiesai nav jāinterpretē lietas C-309/22 pirmajā jautājumā norādītais Regulas 2018/605 2. pants¹⁶.

37. Pirmkārt, šajā tiesību normā ir noteikts, ka “ar [...] Regulu [2018/605] grozītie Regulas [Nr. 1107/2009] II pielikuma 3.6.5. punkts un 3.8.2. punkts tiek piemēroti no 2018. gada [10. novembra], izņemot procedūras, kur komiteja par regulas projektu ir nobalsojusi līdz 2018. gada [10. novembrim]”. Atbilstoši vispāratzītam principam likumi, ar ko groza tiesību normu, ir piemērojami, ja nav paredzētas atkāpes attiecībā uz tādu situāciju sekām nākotnē, kuras ir radušās laikā, kad bija spēkā agrākais likums¹⁷. Tā kā izņēmuma apstākļi, kuri minēti

¹⁶ Skat. tomēr manas piezīmes par Regulu 2018/605 šo secinājumu 86. un nākamajos punktos.

¹⁷ Kā noteikts 1973. gada 4. jūlija spriedumā *Westzucker* (1/73, EU:C:1973:78, 5. punkts). Minētajā lietā šis tiesību princips nozīmēja, ka grozītās attiecīgās regulas normas būtu jāpiemēro *ne tikai* tādai iepriekš noteiktai kompensācijas sertifikātu sistēmai attiecībā uz cukura eksportēšanu, *kas izdota pēc* šo tiesību normu *stāšanās spēkā, bet arī sertifikātiem, kuri izdoti pirms šā datuma, jo paredzētais eksports vēl nebija īstenots un intervences cena vēl nebija koriģēta.*

Regulas 2018/605 2. panta pēdējā normā, šajā lietā nav izpildīti un neattiecas uz atļaujas piešķiršanas procedūru līdzeklim *Pitcher* (kas neparedz šādu balsojumu), var tikt ņemti vērā jaunie kritēriji.

38. Otrkārt, minētais Regulas Nr. 1107/2009 II pielikums attiecas uz “Procedūru un kritērijiem darbīgo vielu, aizsargvielu un sinerģistu apstiprināšanai saskaņā ar II nodaļu” (citiem vārdiem – II pielikums un II nodaļa attiecas konkrēti uz darbīgo vielu apstiprināšanu, nevis atļauju piešķiršanu augu aizsardzības līdzekļiem, kam savukārt ir paredzēta šīs regulas III nodaļa). Tāpēc minētais izņēmums ir paredzēts, lai saistībā ar darbīgās vielas apstiprināšanu *identificētu darbīgās vielas*, kurām ir endokrīni disruptīvas īpašības. Tas nav paredzēts, lai *izvērtētu kaitīgas ietekmes risku, ko varētu radīt augu aizsardzības līdzeklis* tāda iemesla dēļ, ka tā sastāvā ir noteikta darbīgā viela; tāpat tas neattiecas uz šādu risku novērtēšanu nolūkā pieņemt lēmumu laist šādu produktu tirgū.

39. Tāpēc, lai iesniedzējtiesai sniegtu lietderīgu atbildi, uz pirmo jautājumu lietā C-309/22 un uz pirmo jautājumu lietā C-310/22 būtu jāatbild kopā un būtībā būtu jājautā, vai Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunkts, skatot to kopsakarā ar tās 4. panta 1. punkta otro daļu, 4. panta 3. punktu un II pielikuma 3.6.5. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts kompetentajai iestādei novērtēšanas un lēmumu pieņemšanas procesā saistībā ar pieteikumiem piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzeklim ir jānovērtē iespējamās endokrīni disruptīvās īpašības, tostarp piemērojot arī jaunus endokrīni disruptīvo īpašību noteikšanas kritērijus.

40. *BASF*, Nīderlandes un Grieķijas valdības un Komisija būtībā norāda, ka endokrīni disruptīvā ietekme, ko darbīgā viela var izraisīt, nav jānovērtē, kad valsts līmenī tiek izvērtēts pieteikums piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzeklim, kura sastāvā ir šī darbīgā viela. Ar jebkādu citu pieeju tiktu ignorēta Regulas Nr. 1107/2009 shēma, nošķirums, ka darbīgai vielai raksturīgās īpašības novērtē Savienības līmenī un augu aizsardzības līdzekļu atļauju piešķiršanu novērtē dalībvalstu līmenī, kā arī ar šo regulu noteiktais pilnvaru sadalījums. Turklāt Savienības likumdevējs ir paredzējis īpašu obligāto režīmu attiecībā uz tāda lēmuma sekām, ar kuru noraida pieteikumu atjaunināt darbīgās vielas apstiprinājumu, un to, kā tas ietekmē atļauju piešķiršanu augu aizsardzības līdzekļiem, kas izstrādāti uz šādas darbīgās vielas bāzes.

41. Savukārt iesniedzējtiesa uzskata (un to atbalsta *PAN Europe* un Čehijas valdība), ka tad, kad kompetentās iestādes, kas lemj par pieteikumu piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzeklim, rīcībā ir pašreizējas un atbilstošas zinātnes un tehnikas atziņas, no kurām izriet – pastāv risks, ka attiecīgā līdzekļa sastāvā esošā darbīgā viela varētu radīt kaitīgu ietekmi, šī dalībvalsts kompetentā iestāde nedrīkst neko nedarīt, bet tai ir jānovērtē šādas ietekmes risks un no šāda novērtējuma jāizdara atbilstoši secinājumi.

42. Regulā Nr. 1107/2009 patiešām ir nošķirta darbīgās vielas apstiprināšana Savienības līmenī ar regulām, ko pieņēmusi Komisija, un dalībvalstu veiktā atļaujas piešķiršana laist tirgū augu aizsardzības līdzekļus, kuru sastāvā ir apstiprinātas darbīgās vielas.

43. Tāpēc jāpārbauda, vai valsts kompetentajām iestādēm, kad tās izskata pieteikumu piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzekļa laišanai tirgū, būtu jāizvērtē šā līdzekļa sastāvā esošās apstiprinātās darbīgās vielas endokrīni disruptīvās īpašības. Ja šāds izvērtējums nav izslēgts, rodas jautājums, vai šīm iestādēm tas būtu jāveic, pamatojoties uz zinātnes un tehnikas atziņām, kādas bija pieejamas laikā, kad attiecīgā darbīgā viela tika apstiprināta, vai pamatojoties uz zinātnes un tehnikas atziņām, kuras bija pieejamas laikā, kad tika vērtēts pieteikums piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzeklim.

44. Vispirms jāpatur prātā, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un tā regulējuma mērķi, kurā šī norma ietilpst¹⁸.

B. Attiecīgo Regulas Nr. 1107/2009 normu formulējums

45. Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts – “neskarot 50. pantu, augu aizsardzības līdzekli atļauj tikai tad, ja saskaņā ar 6. punktā minētajiem vienotajiem principiem tas atbilst šādām prasībām: [...] *tā darbīgās vielas*, aizsargvielas un sinerģisti *ir apstiprināti*” (mans izcēlums).

46. Savukārt tā paša 29. panta 1. punkta e) apakšpunktā ir arī paredzēts, ka augu aizsardzības līdzekli atļauj tikai tad, ja, “ņemot vērā pašreizējās zinātniskās un tehniskās zināšanas, tas atbilst [šīs regulas] 4. panta 3. punkta prasībām”.

47. Saistībā ar šīs tiesību normas formulējumu Tiesa jau bija apstiprinājusi spriedumā *Blaise*¹⁹, ka, “runājot par atļaujas piešķiršanas procedūru augu aizsardzības līdzeklī, šā līdzekļa sastāvdaļu zināmā kumulatīvā un sinerģiskā ietekme ir jāņem vērā arī tāpēc, ka, pamatojoties uz Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunktu, to prasību skaitā, kuras ir jāizpilda, lai augu aizsardzības līdzeklis tiktu atļauts, ir prasība, ka tas, ņemot vērā pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas, atbilst 4. panta 3. punkta prasībām”.

48. Regulas Nr. 1107/2009 4. panta “Darbīgo vielu apstiprināšanas kritēriji” 3. punktā ir paredzēts, ka augu aizsardzības līdzeklī saistībā ar labai augu aizsardzības praksei atbilstīgu lietošanu un, ņemot vērā reālus lietošanas apstākļus, saskaņā ar b) apakšpunktu ir jāatbilst prasībai, ka “tam nav tūlītējas vai vēlākas kaitīgas ietekmes [...] uz cilvēku [...] veselību, ņemot vērā zināmo kumulatīvo un sinerģisko ietekmi, ja ir pieejamas [Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EFSA)] apstiprinātas zinātniskās metodes tādas ietekmes novērtēšanai [...]”. Formulējums “*tam nav [...] kaitīgas ietekmes [...] uz cilvēku [...] veselību*” skaidri norāda, ka Savienības likumdevējs šajā ziņā ir izvēlējies prasību “*riska nav*”.

49. Saistībā ar šo jāatzīmē, ka visu Regulas Nr. 1107/2009 tekstu caurstrāvo tas, ka ir svarīgi ņemt vērā “pašreizējās” jeb “jaunās” zinātnes un tehnikas atziņas, jo tas ir uzsvērts ļoti daudzu tiesību normu formulējumā – 4. panta (Darbīgo vielu apstiprināšanas kritēriji) 1. punktā, 6. panta (Nosacījumi un ierobežojumi) f) punktā, 11. panta (Novērtējuma ziņojuma projekts) 2. punktā, 12. panta (EFSA secinājums) 2. punktā, 21. panta (Apstiprinājuma pārskatīšana) 1. punktā, 29. panta (Prasības atļaujas piešķiršanai laišanai tirgū) 1. punkta e) apakšpunktā, 36. panta (Izskatīšana atļaujas piešķiršanai) 1. punktā, 44. panta (Atļaujas atsauksana vai grozīšana) 3. punkta d) apakšpunktā, 78. panta (Grozījumi un īstenošanas pasākumi) 1. punktā un IV pielikumā (Saskaņā ar 50. pantu veiktais salīdzinošais novērtējums).

50. Spriedumā *Blaise* (94. punkts) Tiesa uzsvēra, ka “kompetentajām iestādēm it īpaši ir jāņem vērā *visuzticamākie zinātniskie dati*, kā arī *visnesenākie starptautiskās pētniecības rezultāti*” (mans izcēlums).

¹⁸ Spriedums, 2023. gada 19. janvāris, *Pesticide Action Network Europe* (C-162/21, EU:C:2023:30, 35. punkts un tajā minētā judikatūra; turpmāk tekstā – “spriedums *Pesticide Action Network Europe*”).

¹⁹ Spriedums, 2019. gada 1. oktobris, *Blaise* u.c. (C-616/17, EU:C:2019:800, 71. punkts; turpmāk tekstā – “spriedums *Blaise*”).

51. No Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunkta, skatot to kopsakarā ar 4. panta 3. punkta b) apakšpunktu, izriet – lai piešķirtu atļauju, ir nepieciešams, ka: i) augu aizsardzības līdzeklim nav kaitīgas ietekmes it īpaši uz cilvēku vai dzīvnieku veselību (29. panta 1. punkta e) apakšpunktā sniegtā atsauce uz 4. panta 3. punktu apstiprina, ka ir svarīgi aizsargāt cilvēku un dzīvnieku veselību); tas savukārt nozīmē, ka ii) atļauju piešķir, pamatojoties uz *pašreizējām* zinātnes un tehnikas atziņām. Šajā ziņā 29. panta 1. punkta e) apakšpunkta formulējums “pašreizējās zinātniskās un tehniskās zināšanas” nozīmē, ka tām ir jābūt “jaunākajām” jeb “nesenākajām” atziņām, ko pamato zinātnes un tehnikas (kā arī tehnoloģiju) straujā attīstība.

52. Tagad izvērtēšu Regulas Nr. 1107/2009 mērķus un pēc tam šis regula kontekstu.

C. Regulas Nr. 1107/2009 mērķi un piesardzības principa nozīme

53. Tiesai jau ir bijusi iespēja lemt par Regulas Nr. 1107/2009 mērķi, kā arī par piesardzības principu, kas ir tās pamatā²⁰. Atgādināšu šo judikatūru turpmākā izklāstā.

54. Pirmām kārtām, Regulas Nr. 1107/2009 mērķis, kā precizēts tās 1. panta 3. un 4. punktā un atspoguļots tās 8. apsvērumā, ir nodrošināt augstu cilvēku un dzīvnieku veselības, kā arī vides aizsardzības līmeni²¹.

55. Šajā ziņā Tiesa ir norādījusi, ka “šīs tiesību normas ir balstītas uz piesardzības principu, kas ir viens no Savienības vides politikas par augstu aizsardzības līmeni pamatprincipiem saskaņā ar LESD 191. panta 2. punkta pirmo daļu, lai novērstu, ka tirgū laistās darbīgās vielas vai produkti apdraud cilvēku un dzīvnieku veselību vai vidi”²².

56. Kā Tiesa ir vairākkārtīgi uzsvērusi, “lai piesardzības principu Regulas [Nr. 1107/2009] aptvertajā jomā piemērotu pareizi, ir nepieciešams, pirmkārt, identificēt darbīgās vielas *un augu aizsardzības līdzekļu* piedāvātā lietošanas veida iespējami negatīvo ietekmi uz veselību un, otrkārt, visaptveroši izvērtēt veselībai radītos riskus, pamatojoties uz uzticamākajiem pieejamiem zinātniskajiem datiem un jaunākajiem starptautisko pētījumu rezultātiem”²³.

57. Otrām kārtām, Tiesa ir noteikusi, ka “tādējādi, tā kā Regulas Nr. 1107/2009 mērķis – kā noteikts tās 1. panta 1. un 2. punktā – ir paredzēt noteikumus par augu aizsardzības līdzekļu atļaušanu un šajos līdzekļos esošo darbīgo vielu apstiprināšanu saistībā ar to laišanu tirgū, Savienības likumdevējam bija jāizveido tiesiskais regulējums, kas nodrošina to, ka kompetento

²⁰ Regulas Nr. 1107/2009 1. panta 4. punkts. Skat. De Grove-Valdeyron, N., “Le principe de précaution, nouvel instrument du droit communautaire de la santé”, *Revue des Affaires Européennes*, Nr. 2, 2003, 265. lpp.

²¹ Skat. spriedumu *Pesticide Action Network Europe* (46. punkts). Kritiskam novērtējumam skat. Robinson, C., Portier, C. J., Čavoški, A., Mesnage, R., Roger, A., Clausing, P., Whaley, P., Muilerman, H., Lyssimachou, A., “Achieving a High Level of Protection from Pesticides in Europe: Problems with the Current Risk Assessment Procedure and Solutions”, *European Journal of Risk Regulation* (EJRR), 11. sēj., nr. 3, 2020, 450. lpp. Skat. arī Villaverde, J. J., Sevilla-Morán, B., Sandín-España, P., López-Goti, C., Alonso-Prados, J. L., “Challenges of Biopesticides Under [...] Regulation (EC) No 1107/2009: An Overview of New Trends in Residue Analysis”, *Studies in Natural Products Chemistry*, 43. sēj., 2014, 437. lpp.

²² Skat. spriedumu *Pesticide Action Network Europe* (47. punkts).

²³ Mans izcēlums. Skat. spriedumu *Blaise* (46. punkts un tajā minētā judikatūra).

iestāžu rīcībā, kad tās lemj par šo atļauju un šo apstiprinājumu, ir pietiekama informācija, lai pienācīgi novērtētu [24] veselībai radīto risku, kas izriet no šo darbīgo vielu un šo augu aizsardzības līdzekļu lietošanas”²⁵.

58. Manuprāt, tas nozīmē – lai arī regula *liedz* dalībvalstij piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzeklim, kas satur *neapstiprinātu* darbīgo vielu, dalībvalstij tomēr *nav pienākuma* piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzeklim, kura sastāvā ir darbīgās vielas, *kas visas ir apstiprinātas*, ja ir zinātnes un tehnikas atziņas, kuras liecina par negatīviem riskiem cilvēku vai dzīvnieku veselībai vai videi, ko rada šādu augu aizsardzības līdzekļu izmantošana.

59. Regulas Nr. 1107/2009 24. apsvērumā tik tiešām ir skaidri noteikts, ka noteikumiem, kuri reglamentē atļauju piešķiršanu, ir jānodrošina augsts aizsardzības standarts, un it īpaši, piešķirot atļaujas augu aizsardzības līdzekļiem, mērķim aizsargāt cilvēku un dzīvnieku veselību un vidi vajadzētu būt “prioritāram” attiecībā pret citu šīs regulas mērķi, proti, mērķi uzlabot augu ražību²⁶.

60. Tādējādi, kā precizēts minētajā apsvērumā, pirms augu aizsardzības līdzekļu laišanas tirgū būtu jāpierāda ne tikai tas, ka tie acīmredzami sniedz labumu augu ražošanā, bet arī, ka tiem turklāt nav kaitīgas ietekmes uz cilvēku vai dzīvnieku veselību²⁷.

61. Kā norādījusi Čehijas valdība, ja dalībvalsts kompetentā iestāde pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas nav ņēmusi vērā tikai ar tādu pamatojumu, ka attiecīgā darbīgā viela iepriekš ir apstiprināta saskaņā ar Regulas Nr. 1107/2009 II nodaļā izklāstīto procedūru, šī dalībvalsts varētu būt pārkāpusi šīs regulas 29. panta 1. punkta e) apakšpunktā noteikto prasību ņemt vērā pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas. Turklāt šāda interpretācija būtu pretrunā mērķim nodrošināt augstu cilvēka veselības aizsardzības līmeni un piesardzības principa pašu būtību.

62. Tiesa jau ir atgādinājusi, “ka [šīs] regulas noteikumu pamatā ir piesardzības princips un ka tie neliedz dalībvalstīm piemērot šo principu, ja nav zinātniski noskaidrots, vai šo valstu teritorijā atļaujамie augu aizsardzības līdzekļi rada apdraudējumu cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi”²⁸.

63. Konkrēti attiecībā uz jautājumu par zinātnisko neskaidrību piekritu ģenerāladvokātam Ž. Mišo [*J. Mischo*], kurš lietā saistībā ar LESD 36. pantu apgalvoja, ka “saskaņā ar piesardzības principu ticams sabiedrības veselības apdraudējuma risks ir pietiekams, lai dalībvalsts varētu pieņemt [nepieciešamos] pasākumus [...]. Turklāt – *jo lielāka ir zinātniskā neskaidrība, jo plašāka rīcības brīvība ir dalībvalstīm, kas ir atbildīgas par sabiedrības veselības aizsargāšanu*”²⁹.

²⁴ Saskaņā ar šo secinājumu 56. punktā sniegto atgādinājumu un saskaņā ar judikatūru, kas paredz, ka piesardzības princips nozīmē – “ja joprojām nav skaidrības par cilvēku veselības apdraudējumu vai tā apmēru, iestādes var veikt aizsardzības pasākumus, negaidot, kamēr tiek pilnībā pierādīta šī riska faktiskā esamība un smagums. Gadījumā, kad veikto pētījumu nepārliciecināšu rezultātu dēļ nav iespējams precīzi noteikt apgalvotā riska pastāvēšanu vai tā apmēru, bet joprojām pastāv iespēja, ka sabiedrības veselībai tiks nodarīts reāls kaitējums gadījumā, ja risks istenotos, piesardzības princips pamato ierobežojošu pasākumu pieņemšanu” (spriedums *Blaise*, 43. punkts).

²⁵ Skat. spriedumu *Blaise* (47. punkts).

²⁶ Skat. spriedumu *Pesticide Action Network Europe* (48. punkts).

²⁷ Skat. spriedumu *Pesticide Action Network Europe* (49. punkts).

²⁸ Spriedums, 2021. gada 6. maijs, *Bayer CropScience* un *Bayer/Komisija* (C-499/18 P, EU:C:2021:367, 79. punkts un tajā minētā judikatūra).

²⁹ Skat. viņa secinājumus lietā *Komisija/Dānija* (C-192/01, EU:C:2002:760, 102. punkts angļu valodas versijā un 103. punkts oriģinālajā franču valodas versijā). Pēc definīcijas piesardzības princips (kā princips) ir elastīga, nevis stingra juridiska norma. Tāpēc tā ir stingri jāpiemēro katrā atsevišķā gadījumā (De Sadeleer, N., “Grandeur et servitudes du principe de précaution en matière de sécurité alimentaire et de santé publique”, no Nihoul, P., Mahieu, S. (red.), *La Sécurité alimentaire et la réglementation des OGM*, Brisele, Larcier, 2005, 344. lpp. Skat. arī De Sadeleer, N., “The Precautionary Principle in EC Health and Environmental Law”, *European Law Journal*, 12. sēj., Nr. 2, 2006, 139. lpp.).

64. Saistībā ar šo ir būtiski aplūkot, kad tika apstiprinātas pamatlietā aplūkotās darbīgās vielas. Attiecībā uz līdzekli *Pitcher* (lieta C-309/22) attiecīgās darbīgās vielas ir fludioksonils un folpets. Fludioksonils pirmo reizi tika apstiprināts 2008. gada 1. novembrī³⁰, bet folpets – 2007. gada 1. oktobrī³¹. Līdzeklim *Dagonis* (lieta C-310/22) attiecīgās darbīgās vielas ir difenokonazols un fluksapiroksāds. Difenokonazols pirmo reizi tika apstiprināts 2009. gada 1. janvārī³², bet fluksapiroksāds – 2013. gada 1. janvārī³³.

65. Tādējādi kopš šo apstiprinājumu izdošanas ir pagājuši 10 līdz 16 gadi. Skaidrs, ka tik ilgā laikā zinātnes un tehnikas atziņas par endokrīni disruptīvajām īpašībām, kādas piemīt darbīgajām vielām (un augu aizsardzības līdzekļiem, kas satur šīs vielas), un šo vielu ietekmi, kā arī citu veidu ietekmi, noteikti ir attīstījušās. Pat ja šie apstiprinājumi cikliski ir novērtēti atkārtoti, tas nemazina argumentu, ka tad, kad dalībvalstis lemj par atļaujas piešķiršanu augu aizsardzības līdzekļiem, piemēram, *Pitcher* un *Dagonis*, it īpaši cilvēku un dzīvnieku veselības aizsardzībai ir svarīgi un saskaņā ar piesardzības principu ir jāņem vērā pašreizējās (t.i., jaunākās) zinātnes un tehnikas atziņas.

66. No iepriekš minētajiem apsvērumiem līdzīgi kā no Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunkta formulējuma, skatīta kopsakarā ar tās 4. pantu, izriet, ka regulas mērķi un regulas pamatā esošais piesardzības princips apstiprina, ka, lai piešķirtu augu aizsardzības līdzeklim atļauju, nepieciešams, lai tam nebūtu kaitīgas ietekmes uz cilvēku un dzīvnieku veselību. Tas savukārt nozīmē, ka atļauja ir jāpiešķir, pamatojoties uz pašreizējām zinātnes un tehnikas atziņām, nevis uz novecojušām vai vairs neatjauninātām atziņām.

D. Regulas Nr. 1107/2009 konteksts un darbīgo vielu apstiprināšanas pilnīga saskaņošanas ietekme uz atļauju piešķiršanu augu aizsardzības līdzekļiem, ko īsteno dalībvalstis

67. Komisija apgalvo, ka darbīgās vielas endokrīni disruptīvo īpašību novērtēšana saistībā ar valstu līmenī veikto atļauju piešķiršanas procedūru augu aizsardzības līdzekļiem būtu pretrunā tam, ka darbīgo vielu apstiprināšana tiek pilnībā saskaņota Savienības līmenī (kā rezultātā Komisija pieņem īstenošanas regulas, kas piemērojamas visā Eiropas Savienībā). Tā norāda, ka darbīgai vielai raksturīgo īpašību neatkarīga pārskatīšana dalībvalstu līmenī varētu apdraudēt šo sistēmu.

68. Regulas Nr. 1107/2009 4. pants un tās 29. pants patiešām ietilpst dažādās šīs regulas nodaļās. Tās 4. pants ietilpst II nodaļā, bet 29. pants – III nodaļā. Proti, saskaņā ar regulu atļaujas piešķiršanas procedūra augu aizsardzības līdzekļiem paredz, ka, no vienas puses, atsevišķi apstiprina darbīgās vielas ES līmenī (saskaņā ar II nodaļu) un, no otras puses, augu aizsardzības līdzekļiem piešķir atļauju valstu līmenī (saskaņā ar regulas III nodaļu).

³⁰ Skat. <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/start/screen/active-substances/details/37>; apstiprinājuma derīguma termiņš beidzas 2023. gada 31. oktobrī.

³¹ Skat. <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/start/screen/active-substances/details/742>; apstiprinājuma derīguma termiņš beidzas 2025. gada 15. februārī.

³² Skat. <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/start/screen/active-substances/details/631>; apstiprinājuma derīguma termiņš beidzas 2023. gada 31. decembrī.

³³ Skat. <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/start/screen/active-substances/details/989>; apstiprinājuma derīguma termiņš beidzas 2025. gada 31. maijā.

69. Tomēr, kā Tiesa jau ir precizējusi, lai arī šīs procedūras ir nošķirtas un tās nevajadzētu jaukt, ES likumdevējs nepārprotami tās abas ir izveidojis ar Regulu Nr. 1107/2009 un tās abas ir savstarpēji cieši saistītas³⁴; šo faktu apstiprina arī skaidra 29. panta 1. punkta e) apakšpunktā sniegtā atsauce uz 4. panta 3. punktu.

70. Pietiek atsaukties uz *GranoSalus* judikatūru, jo Tiesa tajā jau ir pievērsusies tam, kāda saikne pastāv starp darbīgās vielas apstiprināšanu, ko veic Komisija, un dalībvalstu kompetentās iestādes veiktai atļauju piešķiršanu augu aizsardzības līdzeklim, kurš satur šo vielu.

71. Līdzīgi kā tikko minētajā spriedumā³⁵, pirmkārt, atzīmēšu, ka no Regulas Nr. 1107/2009 izriet, ka pirms apmierināt pieteikumu par atļaujas piešķiršanu augu aizsardzības līdzeklim, dalībvalstīm ir jāveic *šā pieteikuma neatkarīgs, objektīvs un pārredzams novērtējums*, lai it īpaši noteiktu šā līdzekļa nekaitīgumu, ņemot vērā *visuzticamākos* pieejamos zinātniskos datus, kā arī *visnesenākos* starptautiskās pētniecības rezultātus.

72. Otrkārt³⁶, ir svarīgi norādīt – lai piešķirtu atļauju, *dalībvalstij*, kurā iesniegts pieteikums piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzeklim, *ir jāpārbauda vienīgi tas, vai Komisija ir sākotnēji apstiprinājusi attiecīgās darbīgās vielas, kas ir attiecīgo augu aizsardzības līdzekļu sastāvā.*

73. Treškārt³⁷, jāatzīmē, ka attiecīgā dalībvalsts patiešām *nevar atkārtoti izvērtēt* Komisijas apstiprinājumu, kas dots darbīgajām vielām, piemēram, tām, par kurām ir runa šajās lietās, taču *šai dalībvalstij* pirms atļaujas piešķiršanas augu aizsardzības līdzekļiem *vispirms ir jānovērtē, vai ir izpildīti pārējie Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punktā minētie nosacījumi.*

74. Kā norādīts šo secinājumu 46. un 47. punktā, Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētā atsauce izveido skaidru saikni, tādējādi prasot izvērtēt šīs regulas 4. panta 3. punktā minētos nosacījumus. Tāpēc, pirmkārt, 29. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē kopsakarā ar 4. panta 3. punktu un, otrkārt, tas ir jāaplūko, ievērojot šīs regulas 1. panta 4. punktu³⁸.

75. Tas nozīmē – nevar uzskatīt, ka augu aizsardzības līdzeklim atļauju piešķir un šādu atļauju atjauno vai pagarina tīri automātiski, pamatojoties uz Komisijas izdoto šajā līdzeklī iekļautās darbīgās vielas apstiprinājumu³⁹. Tādējādi spriedums *GranoSalus* parāda, ka Komisijas arguments šajā lietā ir nepamatots, jo Regulā Nr. 1107/2009 dalībvalstīm ir prasīts aizsargāt cilvēku un dzīvnieku veselību. Šis spriedums arī paskaidro, ka Regula Nr. 1107/2009 un Komisijas

³⁴ Skat. spriedumu *Blaise* (64. punkts) un spriedumu, 2020. gada 28. oktobris, *Associazione GranoSalus/Komisija* (C-313/19 P, EU:C:2020:869, 35. punkts; turpmāk tekstā – “spriedums *GranoSalus*”).

³⁵ Skat. spriedumus *GranoSalus* (53. punkts) un *Blaise* (66. un 94. punkts). Par šo judikatūru un piesardzības principu skat. Leonelli, G. C., “Judicial review of compliance with the precautionary principle from Paraquat to Blaise: “Quantitative thresholds”, risk assessment, and the gap between regulation and regulatory implementation”, *German Law Journal*, 2021, Nr. 22, 184. lpp. Autors secina, ka “pesticīdu pārvaldība Savienībā ne vienmēr saskan ar piesardzības principu, kas ir svarīgākais pamatprincips. Reglamentējošo pasākumu īstenošana [augu aizsardzības līdzekļu] riska novērtēšanai, kā noteikts [Regulā Nr. 1107/2009], ne vienmēr atbilst piesardzības principam, [...] īstenojot šo sistēmu, ne vienmēr tiek nodrošināts attiecīgo risku pilnīgs novērtējums, ievērojot piesardzības principam atbilstošu riska vadību. Tas zināmā mērā izgaismo sarežģīto reglamentējošo noteikumu mijiedarbību ar to īstenošanu dažādos teritoriālos līmeņos; [...] [šīs] regulas analīze liecina par plaisu starp tiesiskā regulējuma noteikumiem un to īstenošanu” (213. lpp.).

³⁶ Skat. spriedumu *GranoSalus* (54. punkts).

³⁷ Skatīt spriedumu *GranoSalus* (55. punkts).

³⁸ “Regulas noteikumu pamatā ir piesardzības princips, lai nodrošinātu, ka darbīgajām vielām un līdzekļiem, kas laisti tirgū, nav kaitīga ietekme uz cilvēku veselību vai vidi. Dalībvalstīm neliedz piesardzības principa piemērošanu it sevišķi tad, ja nav zinātniski noskaidrots, vai šo valstu teritorijā atļautie augu aizsardzības līdzekļi rada apdraudējumu cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi.”

³⁹ Skat. arī spriedumu *GranoSalus* (58. punkts).

un dalībvalstu šajā regulā noteiktās kompetences un pienākumi ir jāinterpretē tādā veidā, lai nodrošinātu augstu cilvēka un dzīvnieku veselības un vides aizsardzības līmeni, kas ir šīs regulas virsuzdevums un LESD 191. panta 2. punkta pirmajā daļā noteiktais mērķis.

76. Saistībā ar šo Nīderlandes valdība norāda, ka Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunkts attiecas uz augu aizsardzības līdzekļa *ietekmi* uz cilvēkiem, nevis uz darbīgās vielas endokrīni disruptīvajām *īpašībām*. Tāpēc tā apgalvo, ka tad, kad kompetentā iestāde novērtē pieteikumu piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzeklim, tai nav jāņem vērā zinātnes un tehnikas atziņas par endokrīni disruptīvajām īpašībām un šāds pienākums neizriet no 29. panta 1. punkta e) apakšpunkta.

77. Šī argumentācija mani nepārlicina. Īpašību un to ietekmes šāda veida nošķiršana ir mākslīga, jo Savienības likumdevējs uzskatīja, ka tās ir vienas monētas divas puses. Attiecībā uz endokrīni disruptīvo īpašību novērtēšanu saskaņā ar Regulu Nr. 1107/2009 Komisija norādīja, ka šīs regulas 4. pantā, skatot to kopsakarā ar tās II pielikumu, tostarp ir paredzēts, ka var uzskatīt, ka darbīga viela nerada kaitīgu *ietekmi* uz cilvēku vai dzīvnieku veselību tikai tad, ja nav uzskatāms, ka tai būtu endokrīni disruptīvas *īpašības*⁴⁰.

78. Nīderlandes valdības arguments ir pretrunā arī pašam novērtēšanas procedūras mērķim. To, vai darbīgajai vielai ir šādas *īpašības*, nosaka tieši tāpēc, lai novērstu, ka šāda viela kaitīgi *ietekmē* it īpaši cilvēku un dzīvnieku veselību un vidi. Tāpēc, ja attiecīgajām šajās lietās aplūkotajām darbīgajām vielām ir endokrīni disruptīvas īpašības, šādas vielas var apstiprināt un atļauju augu aizsardzības līdzekļiem, kuru sastāvā ir šādas vielas, var piešķirt tikai tad, ja nav negatīvu risku cilvēku vai dzīvnieku veselībai un videi⁴¹.

79. Citiem vārdiem, neatkarīgi no tā, ka darbīgā viela ir apstiprināta Savienības līmenī ar regulu, ko pieņēmusi Komisija, un ka apstiprinājuma spēkā esamība (vēl) nav oficiāli apšaubīta, dalībvalsts kompetentajai iestādei, pamatojoties uz pašreizēju un uzticamu informāciju, kas norāda, ka šai darbīgajai vielai varētu būt endokrīni disruptīvas *īpašības*: i) ir jāņem vērā risks, ka augu aizsardzības līdzeklim, kura sastāvā ir šī darbīgā viela, ir kaitīga *ietekme*, un ii) saskaņā ar minētās regulas 29. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 4. panta 3. punktu šis risks jānovērtē, lai pieņemtu lēmumu par šā līdzekļa laišanu dalībvalsts tirgū.

80. Pamatlietā C-310/22 *PAN Europe*, šķiet, ir sniegusi neizsmeļošu sarakstu, kurā uzskaitīti vismaz seši neatkarīgi akadēmiskie pētījumi par darbīgo vielu difenokonazolu, kuri rāda satraucošus rezultātus saistībā ar šīs vielas endokrīni disruptīvo ietekmi. Līdzeklis *Dagonis*, kura sastāvā ir difenokonazols un vēl viena darbīgā viela (fluksapiroksāds), kā arī virkne (nezināmu) ķīmisko vielu, kas tiek lietotas kā papildvielas, var radīt vēl lielāku kaitējumu nekā tikai viens pats difenokonazols, ņemot vērā iespējamo savstarpēji pastiprinošo iedarbību.

81. Tāpēc, kā *PAN Europe* ir pareizi norādījusi, tā kā atļaujas piešķiršana, piemēram, līdzeklim *Dagonis*, visticamāk, var radīt būtisku potenciālu kaitējumu cilvēkiem, dzīvniekiem vai videi, jo tā sastāvā ir difenokonazols, nedrīkstētu būt iespēja, ka *CTB* var neņemt vērā šo ietekmi un vienkārši atļaut šo augu aizsardzības līdzekli. Tas jo vairāk tā ir, ņemot vērā, ka difenokonazols tika novērtēts 2008. gadā (pirms 15 gadiem). Turklāt tajā laikā netika vērtētas difenokonazola endokrīni disruptīvās īpašības. Kompetentajai iestādei novērtēšana būtu jāveic, pamatojoties uz

⁴⁰ Skat. it īpaši II pielikuma 3.6.5. punktu.

⁴¹ Vai tad, ja šāds risks ir vien nebūtisks (II pielikuma 3.6.5. punkts).

jaunākajām zinātnes un tehnikas atziņām. Kā norādīts iepriekš, Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunktā ir paredzēts, ka, novērtējot augu aizsardzības līdzekli, jāņem vērā pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas.

82. Saistībā ar šo Regulas 2018/605 1. apsvērumā ir pausta nepieciešamība it īpaši nodrošināt, ka tirgū laistām vielām un līdzekļiem nav nekādas kaitīgas ietekmes uz cilvēku vai dzīvnieku veselību un nekādas nevēlamas iedarbības uz apkārtējo vidi.

83. Ja dalībvalsts kompetentās iestādes rīcībā ir pašreizējas un atbilstošas zinātnes un tehnikas atziņas (tostarp dati), kas liecina par risku, ka attiecīgajai darbīgajai vielai var būt kaitīga ietekme – piemēram, kā šajās lietās, ka tā var graut endokrīno sistēmu –, ir jāņem vērā kaitīgas ietekmes risks, ko var radīt augu aizsardzības līdzeklis, kura sastāvā ir šāda darbīgā viela, un jānovērtē šis risks, kā izriet no Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunkta saistībā ar 4. panta 3. punktu, ievērojot šīs regulas 1. panta 4. punktu, kā arī, lai pieņemtu lēmumu par atļauju laist šādu līdzekli šīs dalībvalsts tirgū, jāizdara atbilstoši secinājumi no šāda novērtējuma.

84. Tādējādi no minētajiem apsvērumiem izriet, ka Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunkta konteksts apstiprina – lai piešķirtu atļauju: i) augu aizsardzības līdzeklim nedrīkst būt nekādas kaitīgas ietekmes it īpaši uz cilvēka veselību un ii) atļaujas piešķiršana ir jāpamato ar pašreizējām (proti, jaunākajām) zinātnes un tehnikas atziņām.

85. Kā to pareizi norādījusi Čehijas valdība, šāda interpretācija ir jāievēro vēl jo vairāk, kad attiecīgās “pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas” jau ir atspoguļotas Savienības tiesību aktos Regulas Nr. 1107/2009 II pielikuma grozījumu veidā. Nav pamata argumentam, ka ir nepieciešams piemērot jaunas zinātnes un tehnikas atziņas, kuras Komisija uzskata par pietiekami nopietnām, lai pamatotu jauna regulējuma pieņemšanu Savienības līmenī (tas ir, attiecībā uz darbīgajām vielām), bet ka dalībvalsts līmenī (tas ir, attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem, kuru sastāvā ir šādas vielas) būtu jāpiever acis uz šīm atziņām un jāturpina piemērot novecojuši norādījumi.

E. Regula 2018/605 un pārejas režīms

86. Lai iesniedzējtiesai sniegtu pilnu atbildi, tagad pievēršīšos jautājumam par pārejas režīma ietekmi. No 2018. gada 10. novembra Regulas 2018/605 pielikumā sniegtie kritēriji tiek piemēroti, lai noteiktu endokrīni disruptīvās īpašības, kas varētu kaitīgi ietekmēt cilvēku, izņemot procedūrās, attiecībā uz kurām komiteja par regulas projektu ir nobalsojusi līdz 2018. gada 10. novembrim. No Regulas 2018/605 8. apsvēruma ir redzams, ka Komisija izskatīs šīs regulas sekas saiknē ar procedūrām, kas tiek veiktas saskaņā ar Regulu Nr. 1107/2009. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Regulas 2018/605 stāšanās spēkā ietekmē atļaujas pieteikumus, kas vēl ir izskatīšanas stadijā, un tāpēc tā būtu jāņem vērā attiecībā uz pamatlietā skatītajiem pieteikumiem. Proti, iesniedzējtiesa uzskata, ka rodas jautājums, vai *CTB* būtu jāpiemēro jaunie endokrīni disruptīvo īpašību noteikšanas kritēriji, kas atspoguļo (jaunās) zinātnes un tehnikas atziņas, kuras ir spēkā laikā, kad tiek pieņemts lēmums (un nevis tās atziņas, kas ir spēkā, kad tika iesniegts pieteikums).

87. Saistībā ar šo Komisija norāda, ka tad, ja tiktu piemēroti jaunie endokrīni disruptīvo īpašību noteikšanas kritēriji, kas atspoguļo jaunās zinātnes un tehnikas atziņas, tas būtu pretrunā ar Regulu 2018/605 noteiktajam pārejas režīmam.

88. Šajā ziņā jāatzīmē, ka, pirmkārt, Regulas 2018/605 1. apsvērums⁴² un 8. apsvērums⁴³ norāda uz zināmu steidzamību rīkoties ātri un ņemt vērā jaunākos zinātniskos sasniegumus. Kā norādīts šo secinājumu 82. punktā, Regulas 2018/605 1. apsvērumā ir pausta vajadzība nodrošināt, ka tirgū laistās vielas vai līdzekļi nekādā veidā kaitīgi neietekmē cilvēka vai dzīvnieku veselību vai nelabvēlīgi neietekmē vidi, un tieši tālab, lai to garantētu, Regula Nr. 1107/2009 ir izstrādāta, pamatojoties uz piesardzības principu. Tāpēc CTB nostāja, ka jaunie endokrīni disruptīvie kritēriji nebūtu jāņem vērā, kamēr nav pārskatīts darbīgo vielu apstiprinājums saistībā ar apstiprinājuma atjaunošanu, šķiet, ir pretrunā Regulas Nr. 1107/2009 mērķim nodrošināt augstu cilvēka un dzīvnieku veselības, kā arī vides aizsardzības līmeni. Turklāt tas, šķiet, ir pretrunā piesardzības principam.

89. Taisnība, ka saskaņā ar Regulas 2018/605 8. apsvērumu jaunie endokrīni disruptīvo īpašību noteikšanas kritēriji būtu jāpiemēro pēc iespējas drīzāk, tomēr vienlaikus *ir jāņem vērā, cik ilgs laiks dalībvalstīm un EFSA nepieciešams, lai sagatavotos minēto kritēriju piemērošanai*. Tomēr šāds apsvērums nevar uzlikt dalībvalsts kompetentajai iestādei pienākumu novērtēt pieteikumu piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzeklim, pamatojoties uz veciem un novecojušiem kritērijiem, kas vairs neatspoguļo pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas.

90. Prasība piemērot jaunākās zinātnes un tehnikas atziņas, kuras, kā jau norādīju šo secinājumu 83. punktā, izriet no Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punkta e) apakšpunkta saistībā ar 4. panta 3. punktu, skatot to kopsakarā ar regulas 1. panta 4. punktu, uzliek pienākumu kompetentajai iestādei proaktīvi censties labāk aizsargāt cilvēka un dzīvnieku veselību un vidi. Tādējādi, pieņemot lēmumu par atļaujas pieteikumu, jauno kritēriju saturs endokrīnās disrupcijas novērtēšanai būtu jāņem vērā kā jaunāko zinātnes un tehnikas atziņu sastāvdaļa.

91. Turklāt, ievērojot prasību izmantot jaunākās zinātnes un tehnikas atziņas, paļaušanās uz jauniem kritērijiem par endokrīni disruptīvo īpašību ietekmi uz cilvēka un dzīvnieku veselību labāk atbilstu gan Regulas Nr. 1107/2009 mērķim, gan piesardzības principam.

92. Komisijas arguments nav pārliecinošs⁴⁴, jo tas ir pretrunā Regulas Nr. 1107/2009 1. panta 4. punktam un 8. apsvērumam. Šie noteikumi skaidri norāda, ka i) regulas pamatā ir piesardzības princips un ka ii) tā neliedz dalībvalstīm piemērot šo principu, ja nav zinātniski noskaidrots, vai šo valstu teritorijā atļaujamie augu aizsardzības līdzekļi rada apdraudējumu cilvēku un dzīvnieku veselībai vai videi⁴⁵. Regulā dalībvalstīm, lai nodrošinātu atbilstību tās 29. panta 1. punkta e) apakšpunktam, ir prasīts ņemt vērā jebkādas piemērotas un uzticamas pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas, neatkarīgi no to avota vai dokumenta, no kāda tās nāk.

⁴² “Zinātniski kritēriji, pēc kuriem nosakāmas darbīgo vielu [...] endokrīni disruptīvās īpašības [endokrīno sistēmu noārdošas īpašības], būtu jāizstrādā, ņemot vērā Regulas [...] Nr. 1107/2009 mērķus, kas ir nodrošināt augstu cilvēka un dzīvnieku veselības un vides aizsardzības pakāpi, jo īpaši gādājot, ka tirgū laistas vielas vai līdzekļi nekādā veidā kaitīgi neietekmē cilvēka vai dzīvnieku veselību vai nelabvēlīgi neietekmē vidi”.

⁴³ “Endokrīni disruptīvo īpašību noteikšanas kritēriji atspoguļo pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas un dod iespēju precīzāk identificēt darbīgās vielas, kam piemīt [šādas] īpašības. Tāpēc jaunie kritēriji būtu jāpiemēro pēc iespējas drīzāk, tomēr rēķinoties ar dalībvalstīm un [EFSA] vajadzīgo laiku, lai sagatavotos minēto kritēriju piemērošanai.”

⁴⁴ Skat. arī juridisko literatūru, kurā kritizēta Komisijas nostāja iepriekšējās lietās, ciktāl Komisija balstījusi uz šauru pierādījumos balstītu pieeju, neņemot vērā plaši izplatīto sabiedrības domu, ka neskaidrie riski, ko rada, piemēram, glifosāts, ir sociāli nepieņemami, un ignorējusi argumentu, ka esošie riska pārvaldības pasākumi nav pietiekami, lai sasniegtu paredzēto Savienības līmeņa sabiedrības veselības un vides aizsardzību (Leonelli, G. C., “The glyphosate saga and the fading democratic legitimacy of European Union risk regulation”, *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, 2018, 25. sēj., Nr. 5, 582.–606. lpp.).

⁴⁵ Skat. šo secinājumu 28. zemsvītras piezīmē minēto judikatūru.

93. Saistībā ar jautājumu, vai kompetentajai iestādei ir pienākums apturēt novērtēšanu un lēmumu pieņemšanu par atļaujas pieteikumiem, kamēr tiek gaidīti Komisijas atzinumi par Regulas 2018/605 ietekmi uz procedūrām, kas tiek izskatītas saskaņā ar Regulu Nr. 1107/2009, ir tiesa, ka saskaņā ar Regulas 2018/605 8. apsvērumu Komisija izvērtēs, kā šī regula ietekmēs izskatīšanā esošo darbīgo vielu apstiprināšanas procedūras Savienības līmenī. Tomēr no šā apsvēruma neizriet, ka Komisija varētu vērtēt, kā šī regula ietekmēs izskatīšanā esošos pieteikumus atļaujas piešķiršanai augu aizsardzības līdzekļiem dalībvalstīs. Turklāt nevienā Regulas Nr. 1107/2009 normā nav noteikti konkrēti pienākumi dalībvalsts kompetentajai iestādei par tādu atļaujas pieteikumu novērtēšanu, piemēram, kā pamatlietā, attiecībā uz kuriem tiek gaidīti Komisijas secinājumi par Regulas 2018/605 ietekmi uz procedūrām, kas ir izskatīšanā saskaņā ar Regulu Nr. 1107/2009. Kā atzīmējusi Nīderlandes valdība, nevis Komisijai, bet gan drīzāk Savienības likumdevējam būtu jāizdara grozījumi dalībvalstu saistošajos pienākumos, kas attiecas uz Regulas Nr. 1107/2009 III nodaļā paredzētajiem pieteikumiem atļaujas piešķiršanai.

94. Citiem vārdiem, ne Regulā Nr. 1107/2009, ne Regulā 2018/605 nav noteikts, ka, novērtējot augu aizsardzības līdzekļa laišanu tirgū, dalībvalstij nebūtu kompetences pieņemt atbilstošus pasākumus, lai izpildītu visas Regulas Nr. 1107/2009 29. panta 1. punktā noteiktās prasības aizsargāt sabiedrību no šādu līdzekļu kaitīgās ietekmes, kas konstatēta, pamatojoties uz pašreizējām zinātnes un tehnikas atziņām.

IV. Secinājumi

95. Attiecīgi ierosinu Tiesai uz *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Administratīvā sociālekonomisko lietu apelācijas tiesa) abiem pirmajiem šajās apvienotajās lietās uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK, 29. panta 1. punkta e) apakšpunkts, skatot to kopsakarā ar 4. panta 1. punkta otro daļu un 4. panta 3. punktu, un šīs regulas II pielikuma 3.6.5. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurai ir pienākums novērtēt pieteikumu piešķirt atļauju augu aizsardzības līdzekļa laišanai tirgū šajā dalībvalstī, ir piemērota un uzticama informācija, kas balstīta uz pašreizējām (tas ir, jaunākajām) zinātnes un tehnikas atziņām – neatkarīgi no šīs informācijas avota – un kas liecina, ka attiecīgā līdzekļa sastāvā esošā darbīgā viela varētu graut endokrīno sistēmu, šai iestādei ir jāņem vērā kaitīgās ietekmes risks, kādu šis līdzeklis varētu radīt, jānovērtē šis risks un jāpieņem atbilstošs lēmums par pieteikumu, ņemot vērā visas prasības, kuras noteiktas minētās regulas 29. panta 1. punktā.